

Poradna pro občanství / Občanská a lidská práva, Petrská 29, 110 00 Praha 1, tel.222 809 409, e-mail: migrace@diskriminace.cz , web: www.poradna-prava.cz , www.diskriminace.cz

Poradna pro uprchlíky, Senovážné náměstí 2,110 00 Praha 1, Tel: +420 224 224 379, web. www.uprchlici.cz

Multikulturální centrum Praha, Vodičkova 36 (Palác Lucerna), 116 02 Praha 1, Telefon/fax: (+420) 296 325 345, mise@mkc.cz , web: www.migraceonline.cz

Český helsinský výbor, Štefánkova 21, 150 00 Praha 5, tel. 257 003 500, web. www.helcom.cz

---

Vážený pan
Ing. Mirek Topolánek
Předseda vlády České republiky
Úřad vlády České republiky

V Praze 17. ledna 2008

Vážený pane předsedo vlády,
s velkým zklamáním jsme vyslechli v hromadných sdělovacích prostředcích Vaše vyjádření ve věci čečenských žadatelů o azyl přicházejících přes území České republiky do Rakouska, které jste učinil během své návštěvy Vídně dne 9. ledna 2008. Dle zprávy ČTK jste prohlásil, že zdrojem rakouských problémů je „*tamní mírnější azylové právo, které láká běžence do země*“. Toto vyjádření pokládáme za nepřijatelné, a to z následujících důvodů.

Do České republiky dorazilo v průběhu uplynulých let mnoho uprchlíků z Čečenska. Zajisté nelze paušálně říci, že všechny tyto osoby nárok na udělení azylu měly. Na základě zkušeností z naší práce s těmito žadateli jsme však toho názoru, že Čečenci zpravidla skutečně měli a i nadále mají odůvodněný strach z pronásledování z důvodu své etnické či národnostní příslušnosti a že Čečenci zpravidla skutečně důvodně nemohou očekávat od Ruské federace ochranu před tímto pronásledováním, spíše naopak je to sám ruský stát, kdo je pronásleduje. Proto tedy Čečenci – samozřejmě s výhradou individuálního posouzení jednotlivých případů - zpravidla podmínky pro udělení azylu splňují a státy vázané Úmluvou o právním postavení uprchlíků jim azyl poskytnout musejí. Česká republika ovšem tuto povinnost demokratických právních států v případě většiny Čečenců, kteří u nás o azyl (mezinárodní ochranu) žádali, zatím nesplnila. Část řízení ještě stále běží, část řízení je již skončena. Nicméně i v případě, že soudy nakonec rozhodnutí Ministerstva vnitra o zamítnutí žádostí Čečenců nezruší jako nezákonná, nelze z toho dle našeho názoru dovést, že jsou skutečně v souladu s Úmluvou o právním postavení uprchlíků a s českým zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, že odpovídají evropským lidskoprávním standardům a už vůbec ne, že by byly skutečně legitimní. Je bohužel pravdou, že Česká republika v minulých letech ve vztahu k žadatelům o azyl čečenské národnosti porušovala jednu z imperativních norem evropského i mezinárodního práva, a sice zásadu non refoulement, podle které platí, že cizinec nebude vrácen do státu, kde mu hrozí mučení či kruté zacházení, trest smrti apod., Česká republika tak odmítala uznat, že při jejich nedobrovolném návratu na území Ruské federace bude jejich život ohrožen, což však bylo v rozporu se skutečným stavem věci.

Za této situace považujeme za naprosto nepřijatelné, že Česká republika ústy svého premiéra vyzývá Rakousko ke zpřísnění jeho azylového zákonodárství. Rakousko zajisté nemůže sloužit české migrační politice za vzor, ovšem právě ve vztahu k čečenským uprchlíkům se zachovalo a i nadále chová podstatně lépe než Česká republika a další státy bývalého východního bloku a jeho úředníci projevili větší odvalu vůči Ruské federaci a méně odlidštěného formalismu při aplikování

azylového zákona. Česká republika, která ve vztahu k uprchlíkům z Čečenska dle našeho názoru selhala a která by tedy ve vztahu k Rakousku měla v tomto bodě spíše s uznáním mlčet, teď ještě tohoto svého souseda nabádá, aby se její praxi v tomto přizpůsobil. Netřeba dodat, že tyto Vaše výzvy jsou využívány v rakouském vnitropolitickém boji např. ze strany korutanského hejtmana Jörga Haidera.

Proto považujeme, jakožto zástupci organizací zabývajících se lidskými právy, za svou povinnost důrazně protestovat proti tomu, aby se Česká republika, jejíž tolik občanů v minulosti azyl v jiných zemích získalo a která nyní svůj příspěvek k systému mezinárodní ochrany dát odmítá, ještě navíc stala uvnitř Evropy propagátorem tvrdého přístupu k těm, kteří prchají před pronásledováním. Považovali bychom za velmi smutné, aby se – i z podnětu naší země - stalo budování společné azylové politiky EU závodem jednotlivých členských států ve zpřísňování zákonů a v hledání právních klíčků, jak azyl neudělit. Pevně věříme, že harmonizace azylové politiky povede právě k tomu, že se státy s nižším azylových standardemlepší a přizpůsobí státům, jejichž humanitární standardy jsou vyšší.

Závěrem Vás, pane předsedo vlády, naléhavě vyzýváme, abyste se zasadil o zlepšení a zlidštění české azylové politiky, a to též vůči čečenským uprchlíkům, a abyste též na půdě Evropské unie přispíval k tomu, aby Evropa byla reálným útočištěm pro ty, kteří to potřebují.

S úctou

Pavel Čížinský

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva

Pavla Hradečná-Burdová

Poradna pro uprchlíky

Marie Jelínková

Multikulturní centrum Praha

Libuše Šilhanová

Český helsinský výbor